

3 Kända ombyggnader, förändringar och underhållsarbeten

3.1 Källor och litteratur

Burén af, Benedicte: *Forsa kyrka*. Strängnäs 1978
Hudiksvallsposten 15/12 1936
 Gustavsson, Gereon mfl: *Kyrkorna i Forsa och Högs församlingar*. Vasa 2000
 Karlsson, Jan: *Rapport över upprustning/ombyggnad av Forsa kyrka*.
 Länsmuseet Gävleborg 1991
 Länsmuseet Gävleborg: Ärendearkivet
 Länsmuseet Gävleborg: Topografiska arkivet
 Länsstyrelsen Gävleborg: Kulturmiljöenhetens arkiv
 Olsson, Anna: *Forsa kyrka. Antikvarisk kontroll vid fasadrenovering*.
 Länsmuseet Gävleborg 1999
 Riksantikvarieämbetet: Antikvariskt-Topografiska Arkivet
 Svensson, Gösta, fd ordf. i kyrkorådet: muntliga uppgifter.

3.2 Kronologisk förteckning

Årtal	Händelse	Källa
1200-tal	Stenkyrka byggs.	Burén mfl 1978
1300-tal	Förlängning av kyrkan västerut.	Burén mfl 1978
1400-tal	Vapenhus byggs.	Burén mfl 1978
1450-tal	Ombyggnad. Koret revs och kyrkan byggs ut österut. Sakristia byggs i kyrkans nordöstra hörn. Ett valv byggs över koret och tre i långhuset.	Burén mfl 1978
1520-tal	Kalkmålningar utförda av Måns Gadh.	Burén mfl 1978
1687	Lillklockan gjuten i Stockholm.	Burén mfl 1978
1718	Lågt korskrank ersätts av två pyramider.	Gustavsson mfl 2000
1730	Överkalkning av väggmålningar. Upptagning av stora fönster. Flyttning av predikstolen.	Burén mfl 1978, Gustavsson mfl 2000
1739	Altarskåp flyttas till lillkyrkan. Ny altaruppsats av Peter Bolm, Gävle.	Gustavsson mfl 2000
1742	Pyramider snidas av en båtsman i Harmånger.	Svensson
1751	Plantering av lönnar.	Länsstyrelsen
1767	Ny sakristia uppförs.	Svensson
1840	Rivning av medeltidskyrkan men de norra och östra väggarna samt sakristian kom att ingå i den nya kyrkan.	Burén mfl 1978
1844	Storklockan omgjuten.	Burén mfl 1978
1845	Den nya kyrkan stod färdig efter ritningar utförda av I W Gerss	Burén mfl 1978
1846	Invigning	Burén mfl 1978
?	De medeltida inventarierna placerades i ett rum i tornet.	Burén mfl 1978
1849	Orgel installeras.	Svensson
1850-tal	Orgelfasad utförd av bildhuggare H O Hofrén, Arbrå.	Burén mfl 1978

1879	Värmeanläggning installeras.	Gustavsson mfl 2000
1892	Nya kyrkstallar.	Svensson
1892	Reparation av sockeln, utbyte av takplåtar, skrapning och målning av fönsterkarmar, förgyllning av tornkors och urets visare efter förslag av arkitekt John Carlsson.	Gustavsson mfl 2000
1909	Korväggen försågs med stuckmoln och i taket byggdes ramverk efter förslag av arkitekt Nils Lovén.	Burén mfl 1978 Gustavsson mfl 2000
1909	”Kyrkans väggytor har kalkavfärgats i vacker gul färg”. Stuckmoln ovan altaret och ramverk i taket tillkom.	Hudiksvallsposten 15/12 1936, Svensson
1912	Utbyggnad av kyrkogården västerut.	Länsstyrelsen
1924	Jonas Wengströms orgelverk ersätts av den nuvarande orgeln från Gebrüder Rieger, Jägerndorf.	Burén mfl 1978
1936	Restaurering under ledning av Einar Lundberg och av byggmästare Einar Frisk, Hudiksvall. Nytt altare med monumental altartavla av konstnären Tor Hörlin. Predikstolen flyttas från altaret till norra väggen. Dopaltare inrättas mittemot predikstolen. Fönstren försågs med antikglas. Igenmurnig av korfönster. Nya lampetter och ljuskronor. Interiörens väggar avfärgades i en gul ton. Nya färger på bänkar, predikstol, läktare. Varmvattenelement, elektrisk belysning och hörlurar installerades. Äldre inventarier fick åter plats i kyrkorummet. Kyrkomuseum inrättas i kyrktornet. Justering av bänkar som målades i en blå kulör. Nytt golv, pannrum i norr, medeltidsskulpturerna konserverades av Sven Dalén, orgeln rengjordes och stämdes, gravhällar uppställdes i vapenhuset vars golv belades med tegel.	Burén mfl 1978, Gustavsson mfl 2000, Svensson
1936?	Enligt arbetsbeskrivning av Einar Lundberg lagas spricka på östra gaveln med KC-bruk. ”Östra gaveln och övriga skadade ytor vattrives med friskt kalkbruk.”?	ATA
1938	Dopfont av kalksten och dopskål av silver tillkom.	Burén mfl 1978, Svensson
1942	Utvidgning av kyrkogården västerut enligt förslag av arkitekt Sven Häggbom.	Länsstyrelsen
1947	Skulpturen St Mikael återköps Israel Jonzon och återbördas till kyrkan.	Burén mfl 1978, Svensson
1947	Fyra av de fem kyrkstallarna förstördes av blötsnö och avsåldes för rivning. Det femte stallet längst i väster övertogs av kyrkan.	Svensson
1952?	Ombyggnad av gamla prästgården.	Topografiska arkivet
1954	Gravkapell uppförs efter ritningar av Erik Fant.	Burén mfl 1978
1954-55	Altarmålning utförd av Gösta Bohm i gravkapellet.	Inskription
1964	Reparation- och förstärkningsarbeten i tornet.	Gustavsson mfl 2000, Svensson
1965	Omkalkning av väggar och valv. Birgittarummet med dop-, vigsel- och konfirmandrum samt förvaringsutrymmen och toaletter installerades i kyrkans västparti. Nytt koppartak. Målning av bänkar. En trapp till läktaren togs bort. Delvis ny eldragning. Heltäckningsmattor.	Burén mfl 1978, Gustavsson mfl 2000, Svensson
1965	Förslag av B. Gruvstedt för invändig och utvändig reparation av puttskador samt sanering av takkonstruktionen.	Ärendearkivet

1966?	Fyra skulpturer (S. Barbara, S. Olof, S. Erik, Kristus som smärtoman) flyttas från tornkammaren till kyrkans västvägg. Altarskåpet från 1500-talet flyttas från tornkammaren till konfirmandrummet.	Ärendearkivet
1968	Borttagande av murparti, ev. rest av stiglucka, 5 m söder om kyrkan vid grävning för ny väg.	Ärendearkivet, Svensson
?	Ett stall byggs om till lager- och ekonomiutrymme.	Burén mfl 1978
1973	Två ljusstakar "Eva och Adam 1748" stals.	Svensson
1974?	Utvändig renovering efter handlingar av Bjerking. Utbyte av hänggränna på västportalen. Borttagning av cementbruk.	ATA
1975?	Utvändig renovering under ledning av C-A Roos	Ärendearkivet
1978?	Skyddsräcke på orgelläktaren.	Ärendearkivet
1980	Stals S:ta Birgittaskulpturen.	Svensson
1988	Underhållsbesiktning utförd av ECS-Teknik AB	Ärendearkivet
1988-1990	Inre och yttre upprustnings- och ombyggnadsarbeten. Ommålning fönster och lanternin med oljefärg. Rengöring, lagning och avfärgning med latexfärg av invändiga putsade ytor. Målning av invändiga träytor. Förgyllning och konservatorsarbeten på inventarier. Ny färgsättning vapenhus och förrum. Slipning och oljning av golv. Utbyte av äldre elinstallationer. Kontorsutrymme byggdes på läktaren varvid södra bänkkvarteren borttogs. Borttagning en bänk i vardera kvarteret mot den västra väggen. Fotstöd till samtliga bänkar togs bort. Utbyggnad av korgolv. Trappa till koret ersattes av en ramp. Ombyggnad av kyrkvaktarbänkar. Nya mattor. Nytt tyg altarring. Ny kororgel av Johannes Menzel orgelbyggeri AB. Omplacering av Mariaskåpet, trimfkrucifixet och dopfunten.	Karlsson 1991
1991	Ombyggnad och underhåll av prästgården.	Ärendearkivet
1994	Putslagning och avfärgning av torn, sakristia och östra fasaden. Borttagning av plastfärg på sockel och ny avfärgning.	Ärendearkivet
1995	"S:ta Katarina av Vadstena" och "Kristus smärtomannen" stals.	Svensson
1996?	Avlägsnande av heltäckningsmatta, slipning och oljebehandling av golvet i kapprummet.	Ärendearkivet
1996?	Restaurering av läktarorgel.	Ärendearkivet
1997?	Inrättande av altarbord. Placering av bokskåp under läktaren.	Ärendearkivet
1997?	Personal- och driftlokal byggs bakom härbret. Staketet som omgärdar kyrkogården flyttas in 5 m för att lämna plats åt en ny väg.	Ärendearkivet
1999	Utvändiga putsarbeten med rent kalkbruk och traditionell kalkfärg, översyn av plåttak och bättringsmålning av fönster med linoljefärg.	Olsson 1999
2000	Prästgården målas med linoljefärg i 1920-talets färgsättning.	Ärendearkivet